

ETAPPERNA I DEN ANTITRADITIONELLA AKTIONEN

Efter de betraktelser vi anställt och de exempel vi anfört hittills kan man bättre förstå vad etapperna i den antitraditionella aktionen exakt består i, denna aktion som verkligen har "gjort" den moderna världen som sådan. Men framför allt måste man inse att, då all effektiv verksamhet nödvändigtvis förutsätter verksamma, denna aktion lika litet som någon annan kan vara något slags spontant och "slumpmässigt" alster, och att, då den försiggår speciellt på det mänskliga området, den naturligtvis måste innefatta mänskliga agenter ingripande. Det faktum att denna aktion överensstämmer med kännetecknen för det cykliska tidsskede där den försiggår, förklarar att den har blivit möjlig och att den har lyckats, men det räcker inte till att förklara det sätt varpå den förverkligats och anger inte de medel som brukats till denna framgång. För övrigt räcker det för att övertyga sig därom att reflektera något över detta: I varje traditionell organisation verkar de andliga inflytandena själva alltid genom människor, vilka är de bemyndigade företrädarna för traditionen, även om denna i verkligheten är "övermänsklig" till sitt väsen. Med starkare skäl kan då sägas att det bör vara likadant i ett fall, där endast psykiska inflytanden gör sig gällande, och rent av sådana av lägsta slag, det vill säga raka motsatsen till en i förhållande till vår värld transcendent makt, frånsatt att det grunddrag av efterapning, som yppar sig överallt på detta område och som vi skall återkomma till, ännu strängare kräver att det så bör vara. Å andra sidan, eftersom initiationen, i vilken form den än framträder, är det som verkligen förkroppsligar en traditions "ande" och även det som möjliggör det faktiska förverkligandet av "övermänskliga" tillstånd, är det uppenbart att det är mot denna, som den här dryftade aktionen närmast måste bjuda motstånd (i den mån sådant motstånd är tänkbart), denna aktion som strävar att med alla medel draga ner människorna i det "undermänskliga". Också är termen "kontratradition" den lämpligaste att beteckna det som samlar de mänskliga agenter, genom vilka den antitraditionella aktionen utföres, i deras helhet och olika grader (ty även detta uppvisar med nödvändighet grader liksom initiationen). Detta är inte bara en konventionell beteckning, som man använder för att bekvämare kunna tala om det som i sanning inte har något namn, utan ett uttryck, som så exakt som möjligt svarar mot mycket bestämda realiteter.

Det är ganska anmärkningsvärt att man i hela detta, som utgör den moderna civilisationen i egentlig mening, måste konstatera att allt synes alltmer konstlat, onaturligt och förljuget, och detta oavsett ur vilken synvinkel man betraktar det. Många av dem som i dag yttrar kritik av denna civilisation, har slagits av detta, även då de inte förstår att gå längre än så och inte har den ringaste aning om det som i verkligheten döljer sig bakom allt detta. Oss förefaller det dock som om det borde räcka med en smula logik för att kunna säga sig att, om allt sålunda blivit artificiellt, själva den mentalitet, som detta tingens tillstånd svarar emot, bör vara det i icke mindre grad än det övriga; att även denna bör vara "fabricerad" och icke alls spontan. Så snart man gjort denna enkla reflexion, torde man ej undgå att se samstämmiga tecken i denna riktning mångfaldigas överallt och nästan obegränsat. Men man måste tro att det olyckligtvis är mycket svårt att lika fullständigt slippa undan de "suggestioner" som den moderna världen som sådan beror av för själva sin existens, ty desamma, som bestämdast förklarar sig "anti-moderna", ser vanligen ingenting av allt detta, och det är för övrigt därför, som deras ansträngningar så ofta är rent bortkastade och nära nog saknar all verklig betydelse.

Den antitraditionella aktionen borde med nödvändighet sikta mot att på samma gång förändra den allmänna mentaliteten och förstöra alla traditionella institutioner i Västerlandet, då det ju är där, som aktionen först och direkt utföres, i väntan på att kunna söka att utbreda sig till hela världen med hjälp av västerlänningar, som sålunda preparerats att bli dess redskap. Sedan mentaliteten väl förändrats, motsvarar institutionerna icke längre denna och borde just

därigenom lätt kunna förstöras. Det är alltså arbetet på att leda mentaliteten vilse, som här förefaller vara av verkligt grundläggande betydelse såsom det på vilket allt det övriga på något sätt beror, och det är följaktligen med detta som det är ändamålsenligt att vara särskilt enträgen. Detta arbete kunde tydligen inte genomföras i ett enda tag, även om det kanske mest förvånande är den hastighet, varmed västerlänningarna kunnat förmås att glömma allt det som hos dem varit förknippat med en traditionell civilisations existens. Om man tänker på den totala oförståelse, varmed 1600- och 1700-talen bemötte medeltiden, och detta i alla avseenden, borde det vara lätt att förstå att en så fullständig och så häftig förändring icke hade kunnat ske naturligt och spontant. Hur därmed än förhåller sig, behövde man först reducera själva individen, och såsom vi förklarat blev detta framför allt uppgiften för rationalismen, vilken förnekar att varelsen äger och använder någon förmåga av transcendent slag. För övrigt är det självklart att rationalismen började verka också innan den fick detta namn med sin mer speciellt filosofiska form, såsom vi sett ifråga om protestantismen. Och renässansens "humanism" var intet annat än den direkta förelöparen till rationalismen i egentlig bemärkelse, eftersom "humanism" betyder strävan att hänföra allt till rent mänskliga element, således (åtminstone i praktiken, om icke även med stöd i en uttryckligt formulerad teori) uteslutandet av all verklighet av överindividuellt slag. Därefter behövde man vända individens uppmärksamhet helt och hållet mot de yttre och sinnliga tingerna för att så att säga stänga in honom icke endast inom det mänskliga området, utan med en ännu trängre begränsning inom den kroppsliga världen enbart. Detta är utgångspunkten för all modern vetenskap, vilken, i det den ständigt var riktad åt detta håll, skulle göra denna inskränkning alltmer effektiv. Också den vetenskapliga – eller filosofisk-vetenskapliga, om man så vill – teoribildningen skulle ske gradvis, och (här påminner vi bara i all korthet om vad vi redan framlagt) mekanismen beredde omedelbart vägen för materialismen, som närmast ohjälpligt skulle markera den mentala horisontens insnävning till det kroppsliga området, hädanefter ansett som den enda "verkligheten" och för övrigt självt blottat på allt som inte kunde betraktas såsom enbart "materiellt". Naturligtvis skulle fysikernas utarbetande av själva begreppet "materia" här spela en viktig roll. Man befann sig allt sedan dess under "kvantitetens herravälde" i egentlig mening. Den profana vetenskapen, som varit mekanistisk alltsedan Descartes och blivit mer speciellt materialistisk sedan 1700-talets mitt, skulle i sina varandra avlösande teorier bli alltmer uteslutande kvantitativ. Samtidigt insmög sig materialismen i den allmänna mentaliteten och nådde därefter att den bestämde denna inställning, oberoende av alla teoretiska påståenden men desto mera utbredd, och övergick slutligen till att bli ett slags "instinkt", som vi kallat "praktisk materialism". Denna inställning skulle själv alltmer förstärkas genom den kvantitativa vetenskapens industriella tillämpningar, vilka hade till verkan att binda människorna alltmer fullständigt till blotta "materiella" förverkliganden. Människan "mekaniserade" allting och nådde slutligen därefter att hon "mekaniserade" sig själv och efter hand råkade i tillståndet av falska numeriska "enheter", som förlorade sig i "massans" avsaknad av särart, det vill säga definitivt i den rena mångfalden. Där har vi förvisso kvantitetens fullaste tänkbara triumf över kvaliteten.

Samtidigt som detta arbete med att "materialisera" och "kvantificera" pågick – ett arbete, som förresten ännu inte avslutats och aldrig ens kan avslutas, då ju den fullständiga reduktionen till den rena kvantiteten är omöjlig att genomföra i manifestationen – har ett annat, blott skenbart motsatt arbete redan börjat, och det gjorde det, låt oss inte glömma det, vid den egentliga materialismens första framträdande. Denna andra del av den antitraditionella aktionen bör sträva, icke längre mot "stelning" utan mot upplösning. Men långt ifrån att vara motsatt den första tendensen, den som kännetecknas av reduktionen till det kvantitativa, skulle den främja denna, så snart högsta möjliga grad av "stelning" nåtts. Och när denna tendens nått förbi sitt första mål och velat fortsätta ända till att återföra det kontinuerliga till det diskontinuerliga, skulle den själv ha blivit en strävan mot upplösning. Det är också i denna

stund, som det andra arbetet, vilket till en början utfördes endast såsom en mer eller mindre dold förberedelse och i varje fall i begränsade miljöer, skulle framträda i full dag och i sin tur få en allt allmännare betydelse. Samtidigt blev den kvantitativa vetenskapen själv mindre strängt materialistisk, i ordets egentliga bemärkelse, och slutade till sist även att stödja sig på begreppet ”materia”, vilket just till följd av denna vetenskaps teoretiska dryftanden blivit allt mindre konsekvent och allt mer ”undflyende”. Detta är det tillstånd, där vi befinner oss för närvarande: materialismen har överlevat sig själv och kan antagligen fortsätta därmed ganska länge, i synnerhet såsom ”praktisk materialism”, men i alla händelser har den numera upphört att inneha huvudrollen i den antitraditionella aktionen.

Sedan man tillslutit den kroppsliga världen så fullständigt som möjligt, behövde man åter öppna den nedtill för att låta de upplösande och nedrivande krafterna från det lägre subtila området tränga in i den, allt medan man inte tillät återupprättandet av någon förbindelse med de högre områdena. Det är alltså vad man kunde kalla ”frigörandet” av dessa krafter och deras utnyttjande till att förmå vår värld att avvika och effektivt föras mot den slutliga upplösningen, som utgör denna andra del eller andra fas vi just omtalat. Man kan nämligen säga att det finns två klart skilda faser, även om dessa delvis varit samtidigt, ty i helhets-”planen” för den moderna avvikelserna följs de logiskt åt och får endast i denna följd sin fulla verkan. Dessutom: så snart materialismen grundats, var den första fasen på sätt och vis virtuellt fullbordad och behövde endast utbredas genom att utveckla det som ligger implicit i själva materialismen. Det var exakt då som förberedelsen för den andra fasen begynte. Av denna har vi ännu inte sett mer än de första verkningarna, men likväl verkningar som redan är tillräckligt framträdande för att låta oss förutse vad som följer och låta oss utan någon överdrift säga att det är denna andra aspekt av den antitraditionella aktionen, som från och med nu innehar första rummet i de planer den välver som vi först gav den kollektiva beteckningen ”motståndaren” och som vi nu exaktare kan kalla ”kontrainitiationen”.

Ovanstående text utgör kapitel XXVIII av René Guénons bok *Kvantitetens herravälde och tidens tecken*. Boken är en översättning från franskan av Lars Adelskog. Originalets titel är *Le Règne de la Quantité et les Signes des Temps*. Svenska översättningen © Lars Adelskog 2013. Eftertryck eller annan återpublicering, helt eller delvis, såsom elektronisk text på internet eller på annat sätt, förbjöds.